

Наукові перспективи
Видавнича група

В своїй хаті
своя й правда,
І сила, і воля.

Т. Шевченко

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО", СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА",
СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА", СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Підготовлено у співпраці з
Українською школою
архетипіки

Випуск 5(35)

2023

*Громадська наукова організація
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління»*

Громадська організація «Асоціація науковців України»

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 5(35) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization
"Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration"*

Public Organization "Association of Scientists of Ukraine"

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 5(35) 2023

Kiev – 2023

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35))

Наукові перспективи: журнал. 2023. № 5(35) 2023. С.883

Містить матеріали XIV Міжнародного теоретико-методологічного семінару та XI міжнародного конкурсу молодих науковців за темою: "Архетипіка і публічне управління"

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р. № 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки: державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 26.05.2023, № 13/5-23)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління». Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, проректор Національного авіаційного університету, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DgHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, Заступник директора - завідувач Київського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Держаного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Шашіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна);

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія);

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Носирєв Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна);

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна);

Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юрївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна);

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Шаповалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна);

Якимчук Аліна Юрївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);

Яковичька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

© автори статей, 2023

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2023

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2023

© Видавничу група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТІ

СЕРІЯ «Державне управління»

- Бельська Т.В., Лашкіна М.Г.** 16
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ДИСКУРС ФАКТОРУ КОНВЕРГЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ПОСТМОДЕРНОГО СВІТУ: ВІДОБРАЖЕННЯ У ПУБЛІЧНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ
- Гавкалова Н.Л., Гордієнко Л.Ю.** 32
МАСОВА ДЕЛІНКВЕНТНА ПОВЕДІНКА ЯК ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Голованова Н.В.** 49
«SLOW LIFE» і «DIE-IN» ЯК ЯВИЩА АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ У ПЕРІОДИ ІСТОРИЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ
- Новаченко Т.В., Сурай І.Г.** 65
АВТОРИТАРНИЙ ТИП ОСОБИСТОСТІ: ЗЛОЧИННА ВЧИНКОВІСТЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ
- Олійник Н.В.** 75
АРХЕТИПНА ПРИРОДА ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЇЇ ПРОЯВИ
- Солнишкіна А.А.** 95
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ГЕНОЦИДУ
- Юшин С.О.** 107
АРХЕТИПКА СВІДОМОГО ТА НЕСВІДОМОГО УНИКАННЯ ДЕЛІНКВЕНТОМ ЧИННОЇ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ЦИВІЛЬНІ ТА ВОЄННІ АСПЕКТИ
- Halynska A.V. Zhao Bingxu** 121
CONFLICT PRINCIPLE AND PSYCHOLOGY OF MANAGEMENT SPORTS STADIUM IN CHINA

- Акімова Л.М., Акімов О.О.** **133**
ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, СУДДІВ, ЮРИСТІВ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УКРАЇНІ
- Гиренко Л.А.** **144**
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: МІЖНАРОДНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ
- Денисюк Л.М.** **159**
ЗАСТОСУВАННЯ СИНТЕЗУ ЦИКЛУ ШУХАРТА-ДЕМІНГА І ФІЛОСОФІЇ КАЙДЗЕН В ЯКОСТІ МОДЕЛІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОЦЕСУ ПОЛІПШЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ В ОСОБЛИВОСТЯХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ
- Дзюба Т.В.** **171**
АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ: ДОСВІД ТА ВИКЛИКИ
- Єманов В.В.** **182**
ІННОВАЦІЙНІ АНТИКОРУПЦІЙНІ СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМІВ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ
- Іванов А.В.** **194**
РОЛЬ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН
- Лукашевський Ю.О.** **206**
УЧАСТЬ МЕШКАНЦІВ В УПРАВЛІННІ МІСТОМ. ДОСВІД ЛЬВОВА ВІД ЗАСНУВАНУВАННЯ МІСТА ДО 1939 РОКУ.
- Лукашук Л.С.** **217**
НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УКРАЇНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

- Прокопенко Н.І., Лазарева А.О., Мунтян Л.Я.** 228
РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ВОЄННИЙ ПЕРІОД
- Пшенична Т.В.** 242
ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА МУНІЦИПАЛІТЕТІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ
- Скорик Г.І., Станько Л.І.** 259
ПРОБЛЕМИ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ
- Стороженко Л.Г.** 275
НЕТОКРАТИЧНІ ПІДХОДИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ
- Струбицький Р.П.** 288
МЕТОДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СПОРІДНЕНИХ МЕДІА-РЕСУРСІВ ТА ДЖЕРЕЛ ВПЛИВУ
- Хватова О.Г.** 300
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОСВІТИ: РОЗУМІННЯ ОСНОВНИХ МЕХАНІЗМІВ І ПРИНЦИПІВ
- Цигилик Н.В., Чурсінов О.А.** 312
ВИКОРИСТАННЯ ВПЛИВУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МОТИВАЦІЮ ПЕРСОНАЛУ У РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

СЕРІЯ «Економіка»

- Вичівський П.П., Маланюк Т.З., Орлова В.В., Коретчук Я.В.** 326
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
- Герасименко Ю.С., Велієва В.О.** 338
ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

- Домашенко С.В., Морозов Д.М., Пугачов В.М.** 349
СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ
- Дубель М.В., Рязанов М.Р.** 361
ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Зварич І.Т., Зварич О.І., Дмитришин Л.І.** 372
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ
- Клімова І.О., Архипова Т.В., Тарасов І.Ю.** 386
МАРКЕТИНГ ТА БРЕНДИНГ РЕГІОНІВ
- Люта Д.А., Товстоп'ятко Ф.Ф., Парій С.Б.** 402
ПОХОДИ ВИХІДНОГО ДНЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
- Мамчур О.І., Ванда І.В.** 414
МІСЦЕ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ
- Михайловина С.О., Кучеренко Т.Є., Матрос О.М., Андрусак В.М.** 428
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРУЧКИ ЗА МСФЗ 15 «ДОХІД ВІД ДОГОВОРІВ З КЛІЄНТАМИ»
- Параниця Н.В., Гордієнко Т.В., Судак В.О.** 444
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБЛІКУ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- Радченко Г.А., Казанська О.О., Соколова М.Р.** 453
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
- Рахматілласєва К.Б., Пуртов В.Ф.** 462
ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Смолич Д.В. 474
СУТНІСТЬ ТА ВІДМІННІ ОЗНАКИ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ (BSOS) В СИСТЕМІ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (NGO)

Хоманська М.Р., Яремко І.І. 486
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК АКТУАЛЬНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

Чечетова Н.Ф., Тарнавський А.М., Колубай Я.С. 498
ДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КООПЕРАТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Чубарь О.Г., Гапак Н.М., Бойко Я.М., Червак О.Ю. 512
РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ НА ЗАКАРПАТТЯ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ: ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ТА ГАЛУЗЕВИЙ ЗРІЗИ

СЕРІЯ «Право»

Анісімов Н.С., Барінова Д.О., Зуб К.Р. 526
ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРАВА В УКРАЇНІ ТА САУДІВСЬКІЙ АРАБІЇ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Богів Я.С. 545
СТАНОВЛЕННЯ ВИБОРНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Вейц А.М. 554
ХАРАКТЕРИСТИКА СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ АБО ТАКОЇ, ЯКА ЗДІЙСНЮЄ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНУ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ, ЯКА ВЧИНЯЄ КІБЕРЗЛОЧИН

Гаран О.В. 566
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Грібов М.Л., Шендрик В.В. 580
ВИКОРИСТАННЯ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИХ ВІДОМОСТЕЙ УЧАСНИКАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

- Дараган В.В., Шендрик Ю.В.** 594
*СТАН НАУКОВИХ РОЗРОБОК З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ
КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС
РОЗКРИТТЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ*
- Кириченко О.В., Крищенко А.Є.** 608
*ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ
ТА ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЩОДО
ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З НЕЗАКОННИМ
ВІДТВОРЕННЯМ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ
ПРОГРАМ*
- Крушинський С.А., Захарчук В.М.** 619
*СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУ-
ШЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ*
- Носенко О.В., Таран В.О.** 628
*ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ ЯК ЗАСІБ
ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ СОЦІУМУ*
- Обшалов С.В., Санакоєв Д.Б.** 641
*ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ
З ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА
ГРОМАДСЬКІСТЮ У ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У
СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ*
- Панова О.О., Поліщук Д.О.** 653
*ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОКУРАТУРИ У ВІЙСЬКОВІЙ ТА
ОБОРОННІЙ СФЕРІ*
- Пасічник Я.О., Стрельченко О.Г.** 662
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ*

- Плугатир М.В., Мартиненко Д.Б.** 673
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ
У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ*
- Половченя А.Б.** 682
*АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРІШЕННЯ
СУДОВИХ СПОРІВ МАЙНОВОГО ХАРАКТЕРУ*
- Рідкобород Ю.В., Мелаш А.С.** 690
*РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ*
- Розум С.Ю., Левченко В.О.** 701
*ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ
ЗАВДАНИХ ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ*
- Сорока Є.Є., Осадча А.С.** 709
*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ*
- Ханькевич А.М.** 721
*ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІЛР МОДЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ВНУТРІШНІЙ БЕЗПЕКОВИЙ СЕКТОР ДЕРЖАВИ – З ЧОГО
ПОЧИНАТИ?*

СЕРІЯ «Психологія»

- Overchuk V.A., Taran A.A.** 729
*PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF ACADEMIC
PROCRASTINATION OF HIGHER EDUCATION STUDENTS*
- Seidova Shalala Itizam gizi** 739
*CHARACTERISTICS OF APPLIED COMPUTER TECHNOLOGIES IN
PRIMARY SCHOOL*

- Гапоненко Л.О., Тріпак М.М., Федорчук В.М., Чаркіна О.А.** 749
ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕМОЦІЙНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ
- Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Туріщева Л.В.** 764
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Караджи О.С.** 776
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МОЛОДИХ МАТЕРІВ
- Кернас А.В., Панченко В.О.** 788
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОСОБИСТОСТНИХ ФАКТОРІВ НА СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
- Куліченко В.В.** 800
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
- Кучманич І.М.** 814
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПОНЕНТИ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ У СИБЛІНГОВІЙ ПІДСИСТЕМІ
- Мазур О.В., Ткаченко І.В., Чепурна В.О.** 825
ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ
- Марциняк-Дорош О.М., Васильєва О.А., Слободяник В.І., Березяк К.М., Пасько К.М.** 835
ПСИХІЧНА ТРАВМАТИЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ
- Опанасенко Л.А., Захарова Л.Г.** 846
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗБУДОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ

Погоріленко А.В.

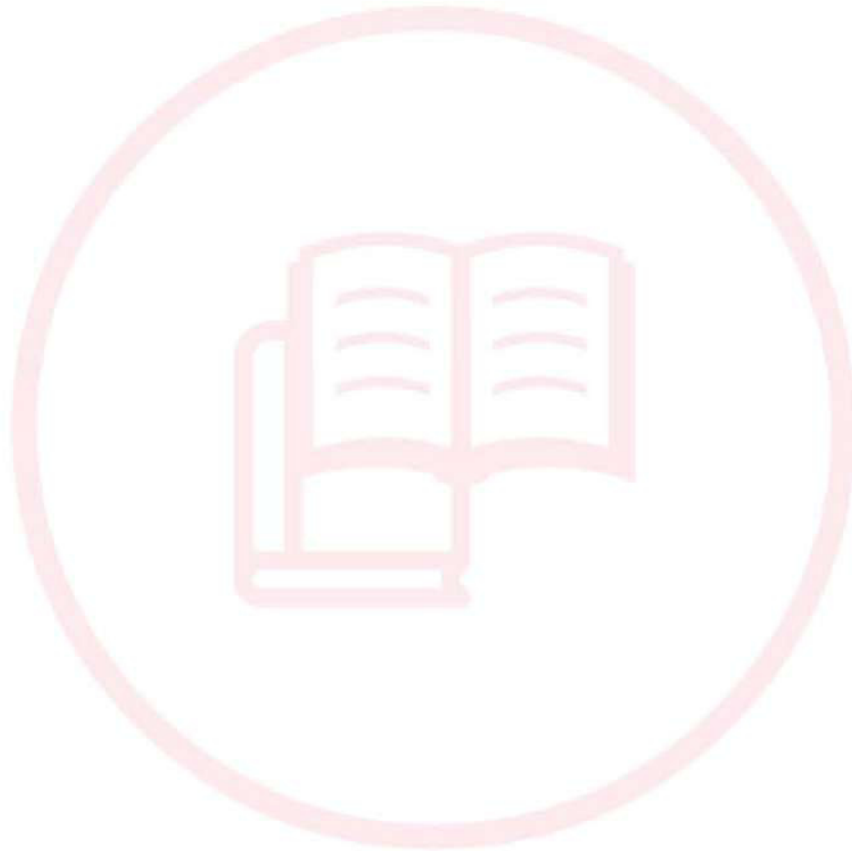
*ГУМАНІСТИЧНІ ІДЕЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ: ІСТОРИЧНИЙ
ГЕНЕЗИС ТА СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ*

859

Скляренко С.Р.

*МЕДИТАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРАКТИКА РОБОТИ З
ДУХОМ*

872

**Шановні колеги!
Слава Україні! Героям Слава!**

Вітаю Вас із виходом фахового журналу категорії Б «Наукові перспективи», що містить матеріали XIV Міжнародного теоретико-методологічного семінару та XI міжнародного конкурсу молодих науковців за темою: "Архетипіка і публічне управління". Це вже другий спеціалізований номер журналу, що включає статті учасників щорічних наукових заходів Української школи архетипіки.

Можна із задоволенням констатувати, що внесок редакції журналу та його позаштатних авторів є помітним доробком методологічного та науково-методичного забезпечень розвитку науки, захисту фахових інтересів, координації науково-дослідної роботи в Україні.

Ваш високий професіоналізм, прагнення якісно та неупереджено висвітлювати на шпальтах журналу наукові розвідки створили його високий авторитет.

Щиро бажаю Вам здоров'я, щастя, невичерпної життєвої наснаги та амбітного прагнення у Вашій корисній і важливій справі!

З повагою,

**головний редактор,
директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
кандидат наук з державного управління, доцент,
Лауреат премії Президента України для молодих вчених,
Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим**

Ірина Жукова

УДК 351.773:615.11:004](477)

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)-171-181](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35)-171-181)

Дзюба Тетяна Володимирівна аспірант кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, <https://orcid.org/0000-0003-4100-2785>

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ: ДОСВІД ТА ВИКЛИКИ

Анотація. Автором досліджено що, на сьогоднішній день в Україні фармацевтична галузь є однією з ключових галузей в сучасному світі, оскільки вона забезпечує населення ліками та медичними засобами. У багатьох країнах уряд забезпечує державне управління розвитком фармацевтичної галузі, з метою забезпечення доступності, ефективності та безпеки ліків для всіх населення. З'ясовано, державне управління розвитком фармацевтичної галузі має свої переваги та виклики. Для успішного розвитку цієї галузі необхідно забезпечити баланс між потребами населення та можливостями фармацевтичних компаній, забезпечити безпеку та якість ліків, розвивати нові технології та забезпечувати доступність ліків для всіх верств населення. Важливо також враховувати регулятивну політику та міжнародні стандарти, які забезпечують безпеку та ефективність ліків. Підкреслено, що одним із викликів управління розвитком фармацевтичної галузі є забезпечення доступності та доступу до ліків для всіх верств населення, особливо в країнах з низьким рівнем розвитку. Це може бути складним завданням, оскільки ліки можуть бути дуже дорогими, а виробництво та постачання ліків може бути обмеженим у країнах з низьким рівнем розвитку. Ще одним викликом є розвиток нових ліків та забезпечення їх безпеки та ефективності. Розробка нових ліків може бути дуже дорогим та тривалим процесом, а також може бути пов'язана з ризиками щодо їх безпеки та ефективності. Крім того, фармацевтична галузь часто потребує висококваліфікованих працівників та технологій, що може становити виклик для держав, особливо в країнах з низьким рівнем розвитку. Визначено, що державне управління розвитком фармацевтичної галузі має свої виклики та досвід. Держави повинні розвивати ефективні механізми регулювання цін на ліки, боротися з підробкою ліків, забезпечувати доступність інноваційних технологій та ліків, гарантувати безпеку та ефективність ліків, захищати права пацієнтів та їх інтереси.

Досягнення цих цілей вимагає ефективної співпраці між державами та фармацевтичними компаніями, а також використання інноваційних методів та технологій.

Ключові слова. аналіз, механізми, державне управління, розвиток, фармацевтична галузь, досвід, виклики.

Dziuba Tetiana Volodymyrivna Graduate student of the Department of Health Care Management and Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-4100-2785>

ANALYSIS OF THE MECHANISMS OF STATE MANAGEMENT OF THE DEVELOPMENT OF THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY: EXPERIENCE AND CHALLENGES

Abstract. The author researched that today in Ukraine, the pharmaceutical industry is one of the key industries in the modern world, as it provides the population with medicines and medical supplies. In many countries, the government provides state management of the development of the pharmaceutical industry, with the aim of ensuring the availability, effectiveness and safety of medicines for all populations. It has been found that the state management of the development of the pharmaceutical industry has its advantages and challenges. For the successful development of this industry, it is necessary to ensure a balance between the needs of the population and the capabilities of pharmaceutical companies, to ensure the safety and quality of drugs, to develop new technologies, and to ensure the availability of drugs for all segments of the population. It is also important to consider regulatory policies and international standards that ensure the safety and effectiveness of medicines. It is emphasized that one of the challenges of managing the development of the pharmaceutical industry is ensuring availability and access to medicines for all segments of the population, especially in countries with a low level of development. This can be a challenging task as drugs can be very expensive and production and supply of drugs can be limited in LDCs. Another challenge is developing new drugs and ensuring their safety and effectiveness. The development of new medicines can be a very expensive and time-consuming process, and may involve risks regarding their safety and efficacy. In addition, the pharmaceutical industry often requires highly skilled workers and technology, which can be a challenge for governments, especially in LDCs. It was determined that the state management of the development of the pharmaceutical industry has its own challenges and experiences. States should develop effective mechanisms for regulating drug prices, fight counterfeiting of drugs, ensure the availability of

innovative technologies and drugs, guarantee the safety and effectiveness of drugs, protect patients' rights and their interests. Achieving these goals requires effective cooperation between states and pharmaceutical companies, as well as the use of innovative methods and technologies.

Keywords. analysis, mechanisms, public administration, development, pharmaceutical industry, experience, challenges.

Постановка проблеми. Проблеми в аналізі механізмів державного управління розвитком фармацевтичної галузі полягає в ідентифікації складних викликів з якими стикаються урядові органи та інші зацікавлені сторони у забезпеченні ефективного та стабільного розвитку цієї сфери. Однією з проблем є висока вартість лікарських засобів, яка може стати бар'єром для пацієнтів, особливо для тих, у кого немає достатньої медичної страховки. Ця проблема стає актуальною в більшості країн світу, включаючи країни з високим, середнім та низьким доходами. Державні органи повинні знайти баланс між забезпеченням доступності ліків для населення та забезпеченням прибутковості фармацевтичної галузі, щоб забезпечити стійкий та ефективний розвиток цієї сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми дослідження аналізу механізмів державного управління розвитком фармацевтичної галузі: досвіду та виклику досліджували такі науковці, як: І. Страпчук, О. Ханіна, О. Ховпун, В. Голубка, І. Кубарева та інші.

Мета статті. Метою статті є проведення аналізу механізмів державного управління розвитком фармацевтичної галузі на основі досвіду та викликів, що стоять перед цією галуззю в сучасному світі.

Виклад основного матеріалу. Фармацевтична галузь є однією з ключових галузей в сучасному світі, оскільки вона забезпечує населення ліками та медичними засобами. У багатьох країнах уряд забезпечує державне управління розвитком фармацевтичної галузі, з метою забезпечення доступності, ефективності та безпеки ліків для всіх населення.

Доречно зауважити, що державне управління розвитком фармацевтичної галузі може здійснюватися різними механізмами, такими як:

– *регулювання цін.* Уряд може встановлювати максимальні ціни на ліки, що знижує їх вартість для споживачів. Такі заходи можуть забезпечити доступність ліків для населення, особливо для людей з низьким доходом;

– *розробка та впровадження різних стандартів.* Державне управління може забезпечити безпеку та якість ліків шляхом встановлення стандартів виробництва та контролю якості лікарських засобів;

- розробка та впровадження програм для підтримки наукових досліджень та розробки нових лікарських засобів. Це може сприяти розвитку нових технологій та ліків для лікування різних захворювань;
- розробка та впровадження програм для контролю за рекламою ліків та медичних засобів. Державне управління може забезпечити, щоб реклама була об'єктивною та не містила неправдивої інформації про ліки;
- регулювання експорту та імпорту ліків. Уряд може встановлювати обмеження на експорт та імпорт ліків, що може забезпечити наявність ліків на внутрішньому ринку та захистити населення від низькоякісних та небезпечних ліків [3].

На думку вченого І. Страпчук [6, с.54-62], що управління розвитком фармацевтичної галузі також стикається з викликами. Деякі з них включають:

- збільшення витрат на дослідження та розробку нових ліків. Це може вплинути на вартість ліків та доступність для населення;
- рост конкуренції на ринку ліків. Це може вплинути на дохід фармацевтичних компаній та їх можливість розробляти нові ліки;
- ризики безпеки з боку низькоякісних та підроблених ліків. Це може створити серйозні проблеми для здоров'я населення та вимагати додаткових зусиль для забезпечення контролю якості та безпеки ліків;
- проблеми з впровадженням нових технологій та інновацій в фармацевтичну галузь. Це може обмежувати розвиток нових ліків та технологій;
- необхідність забезпечення доступності ліків для населення з низькими доходами та в країнах з низьким рівнем розвитку. Це може вимагати впровадження додаткових програм та заходів для забезпечення доступності та підтримки виробництва ліків в цих країнах.

Варто наголосити, що державне управління розвитком фармацевтичної галузі має свої переваги та виклики. Для успішного розвитку цієї галузі необхідно забезпечити баланс між потребами населення та можливостями фармацевтичних компаній, забезпечити безпеку та якість ліків, розвивати нові технології та забезпечувати доступність ліків для всіх верств населення. Важливо також враховувати регулятивну політику та міжнародні стандарти, які забезпечують безпеку та ефективність ліків.

Доречно зауважити, що деякі з інструментів державного управління розвитком фармацевтичної галузі включають:

- регулювання вартості ліків та фінансування досліджень та розробок. Держава може забезпечувати фінансування досліджень та розробок нових ліків та контролювати ціни на ліки для забезпечення доступності для населення;

– розробка та впровадження стандартів та регулятивних політик для забезпечення безпеки та якості ліків. Це може включати впровадження процедур дозволу на реєстрацію ліків, контроль якості та сертифікації;

– підтримка науково-технічного розвитку та інновацій у фармацевтичній галузі. Держава може забезпечувати фінансування та інфраструктуру для досліджень та розробок нових ліків, а також підтримувати наукові конференції та заходи для обміну досвідом та інформацією;

– забезпечення доступності ліків для населення з низькими доходами та в країнах з низьким рівнем розвитку. Держава може забезпечувати фінансову та технічну підтримку для виробництва та постачання ліків в цих країнах, а також забезпечувати підтримку для розробки та впровадження програм доступності ліків;

– розвиток міжнародного співробітництва та координації. Управління розвитком фармацевтичної галузі потребує міжнародної координації та співпраці, особливо щодо міжнародних стандартів та регулювання. Держави можуть співпрацювати для розробки та впровадження стандартів та політик, що забезпечують безпеку та ефективність ліків та зменшують ризики використання фальшивих ліків [8].

Проте, одним із викликів управління розвитком фармацевтичної галузі є забезпечення доступності та доступу до ліків для всіх верств населення, особливо в країнах з низьким рівнем розвитку. Це може бути складним завданням, оскільки ліки можуть бути дуже дорогими, а виробництво та постачання ліків може бути обмеженим у країнах з низьким рівнем розвитку.

Ще одним викликом є розвиток нових ліків та забезпечення їх безпеки та ефективності. Розробка нових ліків може бути дуже дорогим та тривалим процесом, а також може бути пов'язана з ризиками щодо їх безпеки та ефективності. Крім того, фармацевтична галузь часто потребує висококваліфікованих працівників та технологій, що може становити виклик для держав, особливо в країнах з низьким рівнем розвитку [4, с.32-38].

Узагалі, управління розвитком фармацевтичної галузі є складною та відповідальною справою, яка вимагає уважного аналізу та розробки ефективних інструментів та політик для забезпечення доступності, безпеки та якості ліків для всіх верств населення.

Варто підкреслити, що один зі способів управління розвитком фармацевтичної галузі – це впровадження національних та міжнародних політик та стандартів, які забезпечують регулювання та контроль якості, безпеки та доступності ліків. Держави можуть створювати національні органи, відповідальні за регулювання та контроль якості та безпеки ліків, а також забезпечувати механізми контролю за постачанням та рекламою ліків. Крім

того, міжнародні організації, такі як Всесвітня організація охорони здоров'я, можуть забезпечувати встановлення та регулювання міжнародних стандартів для фармацевтичної галузі.

Доречно наголосити, ще одним способом управління є сприяння розвитку національної фармацевтичної промисловості. Держави можуть надавати фінансову та іншу підтримку для розвитку власної фармацевтичної промисловості, що сприятиме зменшенню залежності від імпорту ліків та збільшенню доступності ліків для національного ринку. Також можливим є розвиток національних програм, спрямованих на забезпечення доступності та доступу до ліків для всіх верств населення.

Слід додати, що іншим способом управління розвитком фармацевтичної галузі є сприяння розвитку наукових досліджень та інновацій в цій галузі. Держави можуть створювати фінансові механізми та інфраструктуру для забезпечення розвитку досліджень та інновацій в фармацевтичній галузі. Це може сприяти розвитку нових технологій та ліків, що можуть бути більш ефективними в порівнянні з традиційними ліками, що зменшить витрати на охорону здоров'я та покращить якість життя пацієнтів [2].

Крім того, держави можуть забезпечувати розвиток системи навчання та підвищення кваліфікації фахівців у фармацевтичній галузі, що сприятиме підвищенню рівня фахової підготовки працівників галузі, а також впровадженню нових методів та технологій.

Проте, управління розвитком фармацевтичної галузі має свої виклики. Один з головних викликів полягає у забезпеченні доступності та доступу до ліків для всіх верств населення. Завдяки монопольному становищу певних фармацевтичних компаній, ціни на ліки можуть бути дуже високими, що змушує деяких пацієнтів відмовлятися від лікування або шукати дешевші альтернативи, які можуть бути менш ефективними або навіть небезпечними.

Необхідно звернути увагу, що на думку вченого В. Голубка [1], що іншим викликом є контроль за постачанням та рекламою ліків, особливо через зростання інтернет-торгівлі. Це може призвести до незаконного постачання ліків, що не пройшли потрібні контролю, або до некоректної реклами ліків, що може спричинити неправильне використання ліків або навіть загрозу для здоров'я пацієнтів. Отже, управління розвитком фармацевтичної галузі потребує комплексного підходу та забезпечення співпраці між державою, фармацевтичною галуззю та іншими зацікавленими сторонами. Для досягнення цілей управління потрібні належне фінансування та розробка ефективних політик, які сприятимуть розвитку фармацевтичної галузі та забезпеченню доступності ліків для всіх верств населення.

Варто підкреслити, що при розробці політик важливо враховувати потреби пацієнтів та споживачів лікарських засобів, а також забезпечувати моніторинг якості та безпеки ліків. Держави можуть встановлювати норми та стандарти для виробництва, дистрибуції та продажу ліків, які забезпечать високий рівень якості та безпеки лікарських засобів.

Крім того, держави можуть забезпечувати сприятливе середовище для розвитку інновацій та досліджень у фармацевтичній галузі, яке сприятиме розробці нових технологій та ліків. Наприклад, державні інвестиції в наукові дослідження та розвиток інновацій можуть стимулювати створення нових препаратів, які забезпечать покращення якості життя пацієнтів та зниження витрат на охорону здоров'я.

Загалом, управління розвитком фармацевтичної галузі є складним завданням, яке вимагає комплексного підходу та співпраці між різними сторонами. Проте, ефективне управління може призвести до покращення якості життя пацієнтів та зменшення витрат на охорону здоров'я, що робить цю галузь важливою для держав та суспільства в цілому [5].

Однак, одним з викликів, з якими стикаються держави у управлінні фармацевтичною галуззю, є забезпечення доступності ліків для всіх верств населення. Це вимагає ефективної системи регулювання цін на ліки та розробки програм забезпечення доступності ліків для людей з низьким доходом та хронічними захворюваннями. Для досягнення цієї мети держави можуть використовувати різні механізми, такі як національні програми страхування здоров'я, громадські закупівлі ліків та розробка державних стратегій забезпечення доступності ліків.

Інший виклик полягає в боротьбі з підробкою ліків, яка є серйозною загрозою для здоров'я пацієнтів та нормального функціонування фармацевтичної галузі. Для боротьби з цим явищем держави можуть встановлювати строгі правила контролю якості та безпеки ліків, вживати заходів по зменшенню підробки ліків, забезпечувати прозорість та відкритість у фармацевтичній галузі та проводити ефективну роботу з міжнародними організаціями та іншими державами.

Крім того, важливим викликом є забезпечення доступності інноваційних ліків та технологій для населення. Розвиток інноваційних технологій та ліків вимагає значних інвестицій, а також дослідницької та розробницької роботи [7].

Варто наголосити, що держави можуть сприяти розвитку інноваційних технологій та ліків, забезпечуючи стимули для інвестицій та досліджень у фармацевтичній галузі, сприяючи розробці інноваційних технологій та випуску нових ліків на ринок, підтримуючи дослідження та розвиток медичних технологій, сприяючи комерціалізації технологій та ліків.

Ще одним важливим викликом є забезпечення безпеки та ефективності ліків. Держави повинні гарантувати, що всі ліки, які використовуються в їх країнах, проходять обов'язковий контроль якості та безпеки. Для забезпечення безпеки та ефективності ліків держави можуть встановлювати стандарти та правила, які регулюють виробництво, контроль якості, дистрибуцію та використання ліків.

Варто підкреслити, що держави також повинні забезпечувати гарантії забезпечення прав пацієнтів та захисту їх інтересів. Це може охоплювати регулювання підтримки та доступності ліків для людей зі зниженим рівнем доходу, захист прав пацієнтів на конфіденційність медичної інформації та захист прав на конкурентну ринкову взаємодію [9].

Отже, державне управління розвитком фармацевтичної галузі має свої виклики та досвід. Держави повинні розвивати ефективні механізми регулювання цін на ліки, боротися з підробкою ліків, забезпечувати доступність інноваційних технологій та ліків, гарантувати безпеку та ефективність ліків, захищати права пацієнтів та їх інтереси. Досягнення цих цілей вимагає ефективної співпраці між державами та фармацевтичними компаніями, а також використання інноваційних методів та технологій.

Зокрема, використання штучного інтелекту та аналітики даних для прогнозування попиту на ліки та розробки нових препаратів, а також впровадження електронних медичних записів для поліпшення моніторингу та контролю якості ліків.

Варто наголосити, що для забезпечення ефективного державного управління фармацевтичною галуззю, також важливо забезпечити транспарентність та відкритість процесу прийняття рішень, а також залучення до дискусії всіх зацікавлених сторін. Загалом, розвиток фармацевтичної галузі є важливим елементом забезпечення здоров'я нації та розвитку суспільства. Державне управління в цій галузі відіграє ключову роль у забезпеченні доступності та якості ліків, захисту прав пацієнтів та підтримці інноваційного розвитку. Однак, для досягнення цих цілей потрібна ефективна співпраця між державними органами, фармацевтичними компаніями та громадськістю [6, с.58].

Незважаючи на потенційні виклики та складнощі, пов'язані з державним управлінням фармацевтичною галуззю, існує чимало успішних прикладів розвитку цієї сфери в різних країнах світу. Наприклад, в Індії було створено програму “Дженеріки за доступними цінами”, яка дозволила знизити вартість ліків та забезпечити доступність пацієнтам з низькими доходами. У Бразилії була впроваджена програма “Фармацевтична увага”, яка спрямована на підвищення контролю якості ліків та запобігання продажу контрафактних продуктів. У країнах Європейського Союзу використання державної закупівлі

для забезпечення доступності ліків та співпраця між державними органами та фармацевтичними компаніями дозволили досягти значних успіхів у забезпеченні здоров'я нації [1].

Можна зазначити, що одним з ключових викликів у державному управлінні фармацевтичною галуззю є боротьба зі зловживанням та недобросовісною діяльністю деяких фармацевтичних компаній. Для цього необхідно забезпечити ефективний механізм контролю та моніторингу діяльності фармацевтичних компаній, а також підвищити рівень свідомості пацієнтів про свої права та можливості.

Слід додати, що важливим викликом є забезпечення розвитку інноваційних методів та технологій у фармацевтичній галузі. Для цього необхідно стимулювати інвестиції в дослідження та розробки нових препаратів, а також сприяти впровадженню нових технологій у виробництво та дистрибуцію лікарських засобів. Наприклад, розвиток цифрових технологій може сприяти впровадженню ефективних систем управління запасами та контролю за виробництвом та постачанням лікарських засобів.

Додатковим викликом для державного управління фармацевтичною галуззю є забезпечення балансу між доступністю та якістю ліків. На одній стороні, необхідно забезпечити доступність ліків для всіх верств населення, в тому числі для тих, хто має обмежені можливості. На іншій стороні, важливо забезпечити якість та безпеку лікарських засобів, що використовуються пацієнтами.

Отже, державне управління фармацевтичною галуззю має свої виклики та складнощі, проте успішні приклади з різних країн світу свідчать про те, що ця сфера може ефективно розвиватись за умови впровадження ефективних механізмів контролю та регулювання, стимулювання інновацій та забезпечення балансу між доступністю та якістю ліків.

Висновки. Аналізуючи механізми державного управління розвитком фармацевтичної галузі, можна зробити висновок, що це складний та багатогранний процес, який вимагає поєднання різних підходів та інструментів. На даний момент, багато країн зіткнулися з численними викликами в цій галузі, такими як високі ціни на ліки, нестача медичних засобів, проблеми з підркокою ліків, та багато інших. Проте, існують різні успішні досвіди державного управління розвитком фармацевтичної галузі, які можуть слугувати прикладом для інших країн. Особливо важливим є забезпечення доступності та якості ліків для всіх громадян, а також забезпечення інноваційного розвитку галузі.

Одним з найважливіших аспектів державного управління є взаємодія з приватним сектором, щоб забезпечити підтримку інвестицій у дослідження та

розробку нових ліків, а також забезпечити конкуренцію на ринку. Крім того, важливим є розвиток ефективних механізмів регулювання цін на ліки та забезпечення їх доступності для різних категорій населення.

Отже, на основі аналізу досвіду та викликів державного управління розвитком фармацевтичної галузі, можна зробити висновок, що в цій галузі важливо забезпечити належну координацію дій різних державних та приватних організацій, а також забезпечити прозорість та відкритість в діях управління.

Література

1. Голубка В. М Механізми регулювання фармацевтичного ринку в Україні URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/aref_golubka.pdf Дата звернення: 14 травня 2023 р.
2. Кубарева І. В., Оцінка фармацевтичної галузі України у контексті інвестиційної привабливості її компаній. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32612758.pdf>.
3. Літвінова О. В., Посилкіна О. В Актуальність впровадження механізмів державно-приватного партнерства при реалізації інноваційних проєктів зі створення лікарських засобів, призначених для лікування соціально загрозливих захворювань. URL: [file:///C:/Users/annak/Downloads/chas,+13%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/annak/Downloads/chas,+13%20(1).pdf)
4. Мороз С. Г., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Дослідження сучасних тенденцій розвитку фармацевтичної галузі України. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*, т. 2, № 4, 2016 р. С. 32-38.
5. Саліхова О., Д. Гончаренко Виклики covid-19 фармацевтичній промисловості: відповіді ЄС та України. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_21_3_93_uk.pdf
6. Страпчук І., Стан та тенденції розвитку фармацевтичного виробництва в Україні. *Економічна теорія та право*. № 1, 2017 р. С. 54-62.
7. Ушакова О. І., Децентралізація управління та фінансування у сфері охорона здоров'я: міжнародний досвід для України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2013/29.pdf
8. Ханіна О. І., Державне управління кадровим розвитком медичної сфери в контексті впровадження концепції розвитку електронної охорони здоров'я. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/32.pdf
9. Ховпун О. С Адміністративно-правове забезпечення фармації в Україні URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41793/1/aref-hovptyn-na-sait.pdf>

References:

1. Golubka, V. M Mehanizmi reguljuvannja farmaceutichnogo rinku v Ukraini [Mechanisms of regulation of the pharmaceutical market in Ukraine]. *www.lnu.edu.ua* Retrieved from https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/aref_golubka.pdf Data zvernennja [in Ukrainian].
2. Kubareva, I. V., Ocinka farmaceutichnoї galuzi Ukraїni u konteksti investicijnoї privablivosti її kompanij [Evaluation of the pharmaceutical industry of Ukraine in the context of the investment attractiveness of its companies]. *core.ac.uk* Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/32612758.pdf>. [in Ukrainian].
3. Litvinova, O. V., Posilkina, O. V Aktual'nist' vprovadzhenja mehanizmiv derzhavno-privatnogo partnerstva pri realizacii innovacijnih proektiv zi stvorenja likars'kih zasobiv, prznachenih dlja likuvannja social'no zagrozlivih zahvorjuvan' [The relevance of implementing mechanisms of public-private partnership in the implementation of innovative projects for the creation of medicinal products intended for the treatment of socially threatening diseases]. *Users* Retrieved from [file:///C:/Users/annak/Downloads/chas,+13%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/annak/Downloads/chas,+13%20(1).pdf) [in Ukrainian].

4. Moroz, S. G., Sagajdak-Nikitjuk, R. V. (2016). Doslidzhennja suchasnih tendencij rozvitku farmacevtichnoï galuzi Ukraïni [Study of modern trends in the development of the pharmaceutical industry of Ukraine]. *Social'na farmacija v ohoroni zdorov'ja - Social pharmacy in health care*, 2, 4, 32-38 [in Ukrainian].

5. Salihova, O., Goncharenko, D. Vikliki sovid-19 farmacevtichnij promislivosti: vidpovidi ES ta Ukraïni [Challenges of covid-19 pharmaceutical industry: responses of the EU and Ukraine]. *eip.org.ua* Retrieved from http://eip.org.ua/docs/EP_21_3_93_uk.pdf [in Ukrainian].

6. Strapchuk, I. (2017). Stan ta tendencii rozvitku farmacevtichnogo virobництва v Ukraïni [State and trends of development of pharmaceutical production in Ukraine]. *Ekonomichna teorija ta parvo - Economic theory and law*, 1, 54-62 [in Ukrainian].

7. Ushakova, O. I. Decentralizacija upravlinnja ta finansuvannja u sferi ohorona zdorov'ja: mizhnarodnij dosvid dlja Ukraïni [Decentralization of management and financing in the field of health care: international experience for Ukraine]. *www.investplan.com.ua* Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2013/29.pdf [in Ukrainian].

8. Hanina, O. I. Derzhavne upravlinnja kadrovim rozvitkom medichnoï sferi v konteksti vprovadzhennja koncepcii rozvitku elektronnoï ohoroni zdorov'ja [State management of personnel development in the medical field in the context of implementing the concept of electronic health care development]. *www.dy.nayka.com.ua* Retrieved from http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/32.pdf [in Ukrainian].

9. Hovpun, O. S Administrativno-pravove zabezpechennja farmacii v Ukraïni [Administrative and legal support of pharmacy in Ukraine]. *dspace.wunu.edu.ua* Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41793/1/aref-hovptyn-na-sait.pdf> [in Ukrainian].

Журнал

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 5(35) 2023

Підписано до друку 29.05.2023 р. Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

*Видавець: Громадська наукова організація
«Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р.,
Андріївський узвіз, буд. 11, оф 68, м. Київ, 04070.*

Надруковано рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com